

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ «__» _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
«__» _____ 20 __ года

*2021 жылғы 26 мамырда
жарияланды*

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрінің
орынбасары
Р. В. Склярға**

Депутаттық сауал

Құрметті Роман Васильевич!

Халықтың әлеуметтік топтарын тұрғын үймен қамтамасыз ету мақсатында Үкімет бірнеше бағыттар бойынша мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруда.

Осы орайда «Ақ жол» фракциясы жас отбасыларды қолдау мен олардың сәбилі болуын ынталандыруды аса маңызды деп санайды.

Бір-біріне деген сүйіспеншілігінен басқа байлығы жоқ жас отбасылардың үй алу мүмкіндіктерін қарастыруымыз керек.

Жарасымды сүйікті отбасында туған болашақ ұрпақ жасампаз болатыны анық.

Қазіргі халық тығыздығы бір шаршы шақырымға 6-7 адамнан келеді. Демография - ұлттық қауіпсіздік пен республиканың аумақтық тұтастығы маңызына ие фактор. Бұдан басқа, кейбір бағалаулар бойынша, аумақтың ресурстарын экономикалық айналымға толыққанды тарту үшін Қазақстанның шамамен 60 млн. халқы болуы қажет. Егер де 1920-30 жылдардағы Ашаршылықтан қазақтардың 70%-ы қаза таппағанда, бізде халық саны осы шама болар еді.

Мемлекеттік бағдарламалар бұл мәселенің маңыздылығын жете бағаламайды деп санаймыз.

Осылайша, 2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы жер» тұрғын үй-коммуналдық даму бағдарламасында бастапқы жарна кемінде 10% болған кезде, жылдық 2%-бен 20 жыл мерзімге қарыздар жеңілдікпен беріледі.

Тұрғын үй бастапқы және қайталама нарықта болуы мүмкін. Бірақ ол әкімдіктерде кезекте тұрғандарға ғана қолданылады. Алайда кезекке тек мүгедектер, көп балалы отбасылар, ардагерлер немесе жетімдер қойылады.

Отбасын жаңадан құрған, қол-аяғы сау, бірақ әлі өз ұясына қаражат жинап үлгермеген жастар не істеуі керек? Олар қашан балалы болады? Көп балалы отбасылар бірден пайда болмайды ғой.

Олар пәтерге ақша жинап болғанда жастары 40-тан асып қалады, бұл жаста әйелдердің сәбилі болу қабілеті де төмендейді, дәрігерлердің айтуынша, ерлер мен әйелдердің үштен бірі 40 жастан кейін және одан да ертерек бедеулікке ұшырайды.

Қазіргі жағдайда, мемлекеттің немесе дәулетті ата-ананың қолдауынсыз жас отбасылар 40 жасқа дейін өз күшімен баспана ала алмайды.

Алдыңғы кезеңде жас отбасыларға Тұңғыш Президенттің тапсырмасы бойынша қабылданған 7-20-25 бағдарламасы белгілі бір қолдау көрсетті. Ол тұрғын үй құрылысына және тұрғын үй секторына жеке инвестициялар тартуға серпін берді.

Бірақ жақында ғана осы және басқа бағдарламаларды тоқтату туралы айтылды, бұл түсініксіз шешімді қалай бағалауға болады?

Осыған байланысты, «Ақ жол» демократиялық партиясы жас отбасылар үшін әр бала туған кезде 25% мөлшерінде ипотекалық кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялауды енгізу туралы 2013 жылда айтылған ұсынысына қайта оралады.

Пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау бизнесті кредиттеу кезінде мемлекеттік және жеке мүдделерді ұштастыру құралы ретінде өзін жақсы жағынан көрсетті. Бұл табысты тәжірибені әлеуметтік бағдарламаларға да тарату керек деп санаймыз.

Сонда үлкен отбасы 10 жыл кезекті күтпей, 4-ші бала туған кезде бірден пайызсыз баспанлы болады, ал 2 баласы бар отбасы мөлшерлеменің жартысын ғана төлейді.

Бұл ретте, мемлекет төлейтін пайыздарды есептемей-ақ отбасы үшін қарыздың негізгі сомасын біртіндеп өтеуді қалдыруға болады.

Бұл шара жас отбасыларды бірден балалы болуға ынталандыруға мүмкіндік береді, ал екінші деңгейдегі банктер ипотеканы белсенді түрде кредиттеуге мүмкіндік алады.

Бүгінгі таңда, керісінше, банктердегі ипотекалық несиелер минимумға дейін төмендеді, ал ипотекалық нарық Отбасы банкі арқылы мемлекеттің монополиясына көшкен.

Сонымен қатар, ипотеканы субсидиялау адамдар пәтерді мемлекеттен сыйлық ретінде күтетін масылдықты азайтады.

Егер субсидиялар мүмкін болса, жас отбасылар ең болмағанда бірінші кезеңде несие өздігінен төлеу үшін жұмыс істеуге және өздері ақша табуға тырысады, бірақ әр баланың туылуымен отбасылық бюджетке жүктеме азаяды.

Қазіргі тәжірибенің орнына ұсынылып отырған бұл тәсіл тұрғын үйге бола ажырасу жағдайлары өршіп бара жатқан сәтте отбасы институтын нығайтады.

Біз мемлекеттен отбасына оң көзбен қарауды және салауатты демографияны қолдауды сұраймыз.

Құрметпен,
«Ақ жол» фракциясының депутаттары.

Е. Өмірғали

А. Перуашев

Д. Еспаева

А. Абильдаев

Е. Барлыбаев

Б. Дюсембинов

Е. Ерубасев

Қ. Иса

А. Линник

А. Жумабаева

М. Раманкулов

А. Сембинов

Орын: Шамишева Ш.
74-62-28

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
« __ » _____ 20 __ года

Оғлашен 26 мая 2021 года

**Заместителю Премьер-Министра
Республики Казахстан
Скляр Р.В.**

Депутатский запрос

Уважаемый Роман Васильевич!

В целях обеспечения жильем социальных групп населения, Правительством реализуются госпрограммы по нескольким направлениям.

Фракция «Ақ жол» считает крайне важной в этом плане поддержку молодых семей и стимулирование рождаемости.

Мы уверены, что наряду с малообеспеченными, возможность обрести жильё и заводить детей нужно давать молодым семьям, которые ещё верят в первую любовь и у которых чувства не остудила бытовая неустроенность.

Дети, родившиеся и выросшие в любви – по определению больше нацелены на творчество, мышление и успех.

При нынешней плотности населения 6-7 человек на квадратный километр, демография также приобретает значение национальной безопасности и территориальной целостности Республики. Кроме того, по некоторым оценкам, для полноценного вовлечения в экономический оборот ресурсов своей территории, Казахстану необходимо иметь население порядка 60 млн. человек. И такое население у нас было бы, если бы не гибель 70% казахов в годы Голодомора 1920-30-х годов.

Считаем, что государственные программы недооценивают важность этого вопроса.

Так в программе жилищно-коммунального развития «Нурлы Жер» на 2020-2025 годы предоставляются льготные займы под 2% годовых сроком на 20 лет при наличии первоначального взноса не менее 10%. Жилье может быть, как первичное, так и вторичное. Но оно распространяется только на очередников акиматов. Но в очередь ставят только инвалидов, многодетных, ветеранов или сирот.

А как быть тем молодым людям, которые создали семью, имеют руки-ноги, но на собственный угол ещё не накопили? Когда им делать детей? Ведь многодетными сразу не становится, 99% детей рождаются по одному.

В нынешних условиях, без поддержки государства или богатых родителей, молодые семьи смогут обрести жильё к 40 годам. Но в этом возрасте много детей уже не нарожаешь, да и генетика ухудшается: по данным врачей, треть мужчин и женщин после 40 имеют проблемы с зачатием или вообще становятся бесплодными.

Определённую поддержку молодым семьям на предыдущем этапе оказала программа 7-20-25 принятая по поручению Первого Президента. Она дала толчок жилищному строительству и привлечению частных инвестиций в сектор жилья.

Но на днях было заявлено о прекращении этой и других программ, что вызывает крайне неоднозначные оценки.

В этой связи, Демократическая партия «Ак жол» вновь возвращается к своему предложению 2013 года о введении субсидирования процентных ставок по ипотечным кредитам для молодых семей, в размере 25% при рождении каждого ребенка.

Субсидирование процентных ставок очень позитивно показало себя как инструмент сочетания государственных и частных интересов при кредитовании бизнеса. Считаем, что этот успешный опыт нужно распространить и на социальные программы.

Тогда двухдетная семья будет оплачивать половину ставки, а многодетная семья, как и положено, получит жильё без процентов; но не через 10 лет стояния в очереди, а сразу - при рождении 4-го ребёнка. При этом, за семьёй можно оставить постепенное погашение основной суммы займа, но без начисления процентов, которые погасит государство.

Эта мера позволит стимулировать молодые семьи сразу заводить детей, а банки второго уровня – активнее кредитовать ипотеку.

Сегодня же, напротив, ипотечные кредиты в банках упали до минимума, ипотечный рынок практически монополизирован государственным Отбасы-банком.

Кроме того, субсидирование ипотеки сократит иждивенческие настроения, когда люди ждут квартиры как подарок от государства.

При возможности субсидий, молодые семьи будут стараться работать и зарабатывать сами, чтобы хотя бы на первом этапе

самостоятельно оплачивать кредит. Но с рождением каждого ребёнка нагрузка на семейный бюджет будет снижаться.

Такой подход укрепит институт семьи вместо нынешней практики, когда многие наоборот, разводились, чтобы получить жильё.

Мы просим государство повернуться лицом к семье и поддержать здоровую демографию.

С уважением,
депутаты фракции «Ак жол»

Е. Өмірғали

А. Перуашев

Д. Еспаева

А. Абильдаев

Е. Барлыбаев

Б. Дюсембинов

Е. Ерубает

Қ. Иса

А. Линник

А. Жумабаева

М. Раманкулов

А. Сембинов

Исп: Шамишева Ш.
74-62-28